

CAIBIDIL 38

JEAN-FRANÇOIS MILLET 1814-1875

Jean-François Millet agus Scoil Barbizon

Ealaíontóir ba ea Jean-François Millet a raibh léargas agus comhbhá le brath ar a chuid saothar. Ba é saol na tuaithe agus cás an ghnáthdhuine a rogha ábhar. Nuair a cuireadh roinnt saothar leis ar taispeáint sa *Salon* in 1851, taispeántas ar ar tugadh *Salon* na Réalaithe ar ball, cuireadh sóisialachas ina leith. Measadh ag an am go raibh cuma thútach gharbh ar a chuid saothar agus níor tugadh an aird chéanna air agus a tugadh ar chuid Gustave Courbet.

Cásmhaireacht shóisialta

Bhí saol na dtuathánach ina ábhar péintéireachta san Eoraip le fada roimhe sin, ach ba rud nua ar fad é céim suas chomh mór sin a thabhairt dóibh ionas go raibh a leithéid de stádas uasal acu. Is é an rud a chuir Millet i láthair ná íomhá shéimh mhaoithneach den tuathánach uasal ag saothrú na talún. Ach, na tuairimí a nochtadh i dtaobh a chuid pictiúr, ba léiriú iad ar an eagla a bhí ar *bourgeoisie* meánaicmeach Pháras roimh fhir oibre na tuaithe a raibh an ceart díreach faighte acu chun vóta a chaitheamh. Thairis sin, de bharr na n-athruithe a bhain leis an Réabhlóid Thionsclaíoch sa naoú haois déag, bhí fir ag teacht isteach chun na cathrach go tiubh ó fheirmeacha na Fraince ag lorg oibre. Braitheadh ag an am gurbh é a bhí in ealaín Millet ná agóid shóisialach faoin drochdhóigh a bhí ar na tuathánaigh. Ní raibh sé ar intinn ag Millet féin conspóid a chothú, áfach. Ba de theaghlach feirmeoirí tuathánacha gar

do Cherbourg sa Normainn é. Scríobh sé nach raibh feicthe aige riamh ach goirt ón uair a rugadh é, agus go ndearna sé iarrachtí chomh fada agus a bhí sé ábaltaí an méid a chonaic sé agus é i mbun oibre a chur in iúl.

Péintéirí Scoil Barbizon

D'aistrigh Millet go Barbizon, sráidbhaile beag ar imeall fhoraois Fontainebleau in aice le Páras. Is ansin a d'fhan sé don chuid eile dá shaol, é ag péinteáil shaol na dtuathánach agus radhairc thuaithe. Ba gheal lena chroí i gcónaí tuathánaigh i mbun oibre a léiriú ach bhíodh sé ag streachailt le péintéireacht ghlan tírdhreacha. Cé gur Réalaí a bhí ann, d'éirigh le Millet saol an duine a léiriú ar shlí idéalaithe, agus is dócha gurbh é sin faoi deara pé rath a bhí air mar ealaíontóir. Ina theannta sin, bhí blas reiligiúnach le sonrú ar a saothar, rud a d'fhág go raibh glacadh níos mó ag an bpobal lena chuid pictiúr.

FÍOR 38.1 NA GRÁINSEOIRÍ,
Jean-François Millet, Musée
d'Orsay, Páras

Fíor 38.2 Fáilte an Aingil, Jean-François Millet, Musée d'Orsay, Páras

Ba iad *Na Gráinseoirí* (fíor 38.1) in 1857, agus *Fáilte an Aingil* (fíor 38.2) in 1858 na chéad iarrachtaí ó Millet ar an tuath féin a léiriú chomh maith le fairsinge dhochuimsithe na ngort i mBarbizon le linn an fhómhair. Tá radharc leithleach pearsanta sa dá phictiúr ar thuathánaigh ag obair sna páirceanna, baineann atmaisféar caolchúiseach dubhach leo atá an-chorraitheach ag an am céanna. Tá siad ar na saothair is cáiliúla leis anois.

Na Gráinseoirí

Cuireadh *Na Gráinseoirí* ar taispeáint sa *Salon* i samhradh na bliana 1857 ach ní raibh aon ghlacadh ag an lucht féachana coimeádach leis an saothar. Feictear triúr ban ag cromadh chun fuílleach an fhómhair a chruinniú. Cé gur breathnaíodh ar an obair sin mar sclábhaíocht a bhain leis an gcuid ab uirisle den tsochaí, cuireann Millet na mná i bhfócas i lár an phictiúir. Is san áit sin a chuirtear na gaiscígh i saothar de chuid an Acadaimh, de ghnáth, agus ní fheictear searbhóntaí i bpictiúr ach amháin mar chuid de theaghlach uasal. Tá cumadóireacht shoiléir faoin bpictiúr tríd síos agus tá dealbhóireacht ag baint leis na fíoracha ann. Doirteann solas órga anuas ón spéir leathan niamhrach agus titeann sé ar ghuaillí na bhfíoracha agus ar an ngort a shíneann i gcéin taobh thiar díobh. Tá uaisleacht shéimh sna fíoracha scáthchruthacha agus braitear go bhfuil idir áilleacht agus fhiúntas ag baint lena gcuid oibre.

Fáilte an Aingil

An bhliain chéanna sin thosaigh Millet ag obair ar shaothar

eile ar a dtugtar *Fáilte an Aingil*. Is íomhá é de lánúin mhómhar dhícheallach ag sclábhaíocht sna goirt, a gceann cromtha acu go dúthrachtach i láthair an nádúir. Tá caipín bán ar an mbean agus naprún fada gorm thar a gúna, fáisceann síse a lámha le chéile agus beireann an fear greim ar a chaipín go hurramach agus iad ag rá a gcuid paidreacha ag deireadh an lae oibre. Os cionn fairsinge na ngort tá imir bhándearg ar spéir an tráthnóna agus dar leat go gcloisfeá na cloig ag bualadh ó spuaic an tséipéil i gcéin. De réir dealraimh, is aithris é sin ar radharc a d'fheiceadh Millet ina óige – a athair ina sheasamh ceann-nochta lena chaipín ina lámh, a mháthair a ceann cromtha agus a lámha fillte aici ar chloisteáil chlog an Aingil dóibh um thráthnóna.

An rath faoi dheireadh na haoise

Ar an drochuair níor thuill an dá shaothar aon dea-cháil ná mórán airgid do Millet lena linn féin. I ndiaidh a bháis, áfach, thosaigh méadú ag teacht ar an meas a bhí ag daoine ar na saothair. Go deimhin, bhí tóir chomh mór sin orthu faoi dheireadh an naoú haois déag gur díoladh an dá phictiúr ar shuimeanna ollmhóra.

Conclúid

An léiriú a rinne Millet ar thírdhreacha agus an tuiscint a bhí aige don solas agus don aimsir, chuaigh siad i bhfeidhm go mór ar ealaíontóirí a linne. Ba mhór a thionchar ar ealaíontóirí a tháinig ina dhiaidh, freisin. I measc na n-ealaíontóirí a raibh meas ar leith acu air bhí Degas, Seurat, Pissarro, Gauguin agus go háirithe van Gogh. Rinne van Gogh aithris ar go leor de na téamaí a phéinteáil Millet agus bhí meas chomh mór sin aige air gur thug sé 'talamh naofa' ar thaispeántas a chonaic sé de shaothair Millet in 1875.

Staidéar ar phictiúir daite

1. Scrúdaigh *Na Gráinseoirí* (fíor 38.1) agus *Fáilte an Aingil* (fíor 38.2) le Jean-François Millet agus déan cur síos ar an tslí, dar leat, ar léirigh an t-ealaíontóir bá leis an tírdhreach agus leis na daoine a bhí ag obair sna goirt sa dá shaothar sin.